

INHOUD

INLEIDING	1
AANPAK	3
LOCATIE EN NETWERK	6
PROJECTEN	9
• Obesity Lifestyle Intervention Centre (OLIC)	10
• Expertisecentrum voor Voeding, Afweer en Allergie (EVAA)	12
• Conceptontwikkeling Oncologie en Voeding	14
• Zoönose Innovatie Cluster (ZIC)	16
• Eureka Innovatielab	18
PARTNERS	20

INLEIDING

BERT PAULI

WETHOUDER ECONOMISCHE ZAKEN
GEMEENTE 'S-HERTOGENBOSCH

“ 's-Hertogenbosch ondersteunt ondernemers zo veel mogelijk bij de ontwikkeling van nieuwe producten en markten. We willen hun groei van binnenuit stimuleren. Je kunt wel nieuwe bedrijventerreinen neerzetten, maar bestaande bedrijven en instellingen kunnen ook een broedplaats voor nieuwe bedrijvigheid zijn. Economie draait om mensen en door verschillende partijen bij elkaar te brengen, kunnen er nieuwe economische kansen ontstaan. Dat vergt meer inspanning dan het openen van een bedrijventerrein.”

Sinds 2009 ondersteunt Fhealinc bedrijven en kennisinstellingen bij het initiëren, ontwikkelen en vermarkten van innovatieve producten en diensten op het gebied van voeding en gezondheid. Fhealinc is ontstaan uit een samenwerkingsverband tussen het Jeroen Bosch Ziekenhuis, Avans Hogeschool, Hogeschool HAS Den Bosch, de ZLTO en staat voor Food & Health Innovation Challenge. De gemeente 's-Hertogenbosch is aanjager van het initiatief. Fhealinc is gevestigd in Willemspoort, 's-Hertogenbosch, waar een innovatief kenniscentrum ontstaat op gebied van voeding en gezondheid.

Fhealinc richt zich op een viertal speerpunten:

- Het bijeenbrengen van bedrijven, kennisinstellingen en specialisten in onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten op het gebied van voeding en gezondheid.
- De ondersteuning van experts bij het formuleren van projectvoorstellen en het zoeken van geschikte financieringsbronnen.
- Het bouwen van een netwerk tussen bedrijven en instellingen in de food- en healthsector.
- De vestiging van nieuwe food- en healthbedrijven in de regio 's-Hertogenbosch stimuleren.

DE INIATIEFNEMERS VAN FHEALINC

Avans Hogeschool	Frans van Kalmthout, Lid van de Raad van Bestuur
Jeroen Bosch Ziekenhuis	Willy Spaan, Voorzitter Raad van Bestuur
Hogeschool HAS Den Bosch	Jeroen Naaijkens, voormalig Voorzitter College van Bestuur
ZLTO	Gerard van Oosten, Algemeen Directeur
Gemeente 's-Hertogenbosch	Bert Pauli, Wethouder Economische Zaken

DE INIATIEFNEMERS VAN FHEALINC HEBBEN DE AMBITIE OM:

- een Center of Excellence te vormen in toegepaste kennisontwikkeling;
- het ontwikkelen van concrete markttoepassingen en business creatie;
- dé campus te worden met clustering van bedrijven en kennisinstellingen;
- een accelerator te zijn van nieuwe projecten en initiatieven.

Willemspoort moet binnen tien jaar uitgroeien tot hét Nederlands centrum voor toegepast onderzoek op het gebied van voeding en gezondheid. Vanuit deze positie krijgt de regio ook internationaal de nodige betekenis.

WAT KUNT U VAN FHEALINC VERWACHTEN?

- Fhealinc voert toegepast onderzoek uit op het snijvlak van voeding & gezondheid en koppelt praktijk en wetenschap wat resulteert in nieuwe toepassingen op gebied van productinnovaties en business creatie.
- Fhealinc brengt bedrijven, kennisinstellingen en andere specialisten bijeen in marktgerichte onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten.
- Fhealinc ondersteunt experts bij het formuleren van projectvoorstellen en het zoeken van geschikte financieringsbronnen.
- Fhealinc brengt bedrijven in de food- en healthsector in contact met de juiste gesprekspartners binnen het netwerk.
- Fhealinc stimuleert de ontwikkeling van spin-offs en start-ups.
- Fhealinc stimuleert de vestiging van nieuwe food- en healthbedrijven in de regio 's-Hertogenbosch.

ALBERT ZWIJGERS
MAKELAAR FOOD & NUTRION DELTA

“Er bestaat nog steeds een kloof tussen wetenschappelijk onderzoek en de vertaling daarvan in concrete producten en diensten voor bedrijven. Juist daar liggen de kansen voor Fhealinc. De unieke positie die we hebben in ‘s-Hertogenbosch, de kracht van ons denken in toepassingen en de van oudsher intensieve relatie tussen onderwijs, onderzoek en bedrijfsleven: alles is er al. Deze nieuwe samenwerking maakt ons nog sterker. HAS Den Bosch weet de kennis uit het onderwijs te vermarkten, Avans Hogeschool heeft de laboratoria en de analysetechnieken, de ZLTO haar netwerk in de agro & food, het Jeroen Bosch Ziekenhuis de specialisten en de patiëntenpopulatie. De synergie is veelbelovend en heeft alle ingrediënten in zich om tot innovatie te komen.”

AANPAK

EEN UNIEKE KANS

Fhealinc biedt voor innovatie in food & health een unieke infrastructuur: een campus in wording, een netwerk van instellingen en bedrijven met gespecialiseerde onderzoeksfaciliteiten (laboratoria, lectoraten, testruimten, masterinstituut en bibliotheken) op loopafstand van elkaar. Een situatie die zich niet elders in Nederland voordoet.

Binnen onze projecten wordt samengewerkt tussen geselecteerde experts, veelal werkzaam bij één van de Fhealincpartners. In samenwerking met het programmabureau wordt hun kennis en expertise samengebracht rondom thema's op het gebied van voeding en gezondheid. Onze projecten kennen altijd business driven doelstellingen. Betrokkenheid en input vanuit het bedrijfsleven zijn cruciaal voor de totstandkoming en de continuïteit ervan. Fhealinc stelt zich tot doel om binnen drie jaar (zoveel mogelijk) innovatieve projecten te starten. Deze projecten dienen uiteindelijk door te groeien tot zelfstandige initiatieven.

ORGANISATIE

De organisatie van Fhealinc bestaat uit een stuurgroep, een programmabureau en diverse projectgroepen. Het programmabureau is gevestigd in het WesterToren Innovation Centre te 's-Hertogenbosch. Dit bureau beoordeelt projectaanvragen, zoekt financiële partners, faciliteert en ondersteunt het projectmanagement, ontwikkelt en onderhoudt het netwerk en ondersteunt in pr en communicatie. Visie en koers worden bepaald door de stuurgroep. Maandelijks vindt overleg plaats met de directievertegenwoordigers van de Fhealincpartners.

SAMENSTELLING VAN DE STUURGROEP:

- Rosemary van der Avort, secretaris Raad van Bestuur Juridische Zaken - Jeroen Bosch Ziekenhuis
- Corné Verhees, adjunctdirecteur Academie voor de Technologie van Gezondheid en Milieu - Avans Hogeschool
- Sjef de Pont, hoofd Economische Zaken - Gemeente 's-Hertogenbosch
- Godfried Hijl, directeur HAS KennisTransfer
- Roel Schutten, directeur dienstverlening ZLTO
- Albert Zwijgers, lector innovatie in voeding - HAS Den Bosch, tevens verbonden aan Unilever en Food Nutrition Delta

DE UITGANGSPUNTEN OP EEN RIJ

- 's-Hertogenbosch vormt dankzij een grote concentratie aan aanbod van onderzoek en opleiding een belangrijke schakel in de voedselketen van Nederland.
- Door de vestiging van het nieuwe hoofdkantoor van de ZLTO en nieuwbouw van de MAS/Helicon naast hogeschool HAS Den Bosch wordt het toch al krachtige voedingsonderwijs-cluster nog verder versterkt.
- Een belangrijk onderscheidend element van het Bossche voedingscluster is dat Willemspoort dé locatie is waar foodinnovatie in praktijk wordt gebracht.
- De initiatiefnemers zijn betrokken bij praktijkgerichte onderzoeken met diverse stakeholders op het terrein van agri, food en health.
- De betrokken partijen hebben een uitgebreid netwerk met honderden food en health bedrijven op lokaal, regionaal en (inter)nationaal niveau.

FHEALINCAFÉ

Fhealinc brengt contacten uit de food & health sector bij elkaar door de organisatie van Fhealinc-caffés. Deze caffés concentreren zich steeds op een actueel thema op het gebied van voeding en gezondheid en hebben als doel meer dwarsverbanden te creëren tussen de verschillende disciplines. Daarnaast zorgen de Fhealinccaffés voor meer betrokkenheid en een intensiever contact tussen de medewerkers van Fhealincpartners.

Sinds de start van Fhealinc in 2009 zijn er caffés georganiseerd rondom de thema's obesitas, voeding afweer en allergie en dierlijke en humane gezondheid. Interne en externe sprekers krijgen tijdens Fhealinccaffés een podium om zich te presenteren aan de doelgroep.

SAMENSTELLING PROGRAMMABUREAU

FHEALINC: (V.L.N.R.)

- Ruud Hoosemans, programmamanager Fhealinc
- Marieke Ellenbroek, communicatie adviseur Fhealinc
- Piet Jan den Dikken, innovatie adviseur Gemeente 's-Hertogenbosch

HUUB FRANSEN FRANSEN GERRITS

“Binnen Fhealinc onderzoekt Fransen Gerrits in samenwerking met enkele geselecteerde varkenshouders en dierenartsen een aanpak voor antibioticum-arme varkenshouderij. Een dergelijke gestructureerde benadering, vanuit het perspectief van de varkenshouder, de voerproducent én de gezondheidszorg, is uniek in de sector. Fransen Gerrits wil hiermee laten zien dat we de problemen in onze sector onderkennen en serieus nemen. De kennis uit het project wordt gedeeld met een ieder die hier belang bij heeft, zodat we er samen beter van worden.”

LOCATIE EN NETWERK

WILLEMSPOORT

Momenteel is een nieuwe westelijke stadsentree in ontwikkeling waarvan Willemspoort het visitekaartje wordt. In Willemspoort is vanaf 2012, 35.000 m² vloeroppervlakte beschikbaar voor kennisintensieve bedrijven die zich onder andere toeleggen op het vakgebied van food en/of health. Willemspoort verbindt de Onderwijsboulevard (waaraan onder andere hogescholen Avans en HAS Den Bosch zijn gevestigd) met het Jeroen Bosch Ziekenhuis.

In de toekomst zullen op dit brandpunt van 1 km² meer dan 6.000 kenniswerkers en 20.000 studenten actief zijn. Ook zal er een breed scala aan test- en ontwikkelfaciliteiten beschikbaar zijn. Het bedrijvenpark dat in Willemspoort wordt gevestigd in nabijheid van de nieuwe locatie van het Jeroen Bosch Ziekenhuis levert direct toegevoegde waarde aan de (gezondheids)zorg. Het park is een gezamenlijk project van de gemeente 's-Hertogenbosch, het Jeroen Bosch Ziekenhuis, Proper Stok en Brabant Wonen.

WESTERTOREN INNOVATION CENTRE

Het WesterToren Innovation Centre (WTIc) in Willemspoort is een broedplaats voor startende bedrijven op het gebied van de Life Sciences, waar voeding en gezondheid een belangrijke plaats innemen. Het WTIc faciliteert bij huisvesting van kantoren en laboratoria en adviseert aangaande businessplannen en financieringen. Inmiddels zijn hier zeven bedrijven gevestigd, waaronder spin-offs van Unilever, het Hubrecht Institute, Notox en het UMC Utrecht.

NETWERK

Het bouwen van een netwerk van bedrijven, kennisinstellingen en overheidsinstanties die actief zijn op het vlak van voeding en gezondheid is één van onze belangrijkste kernactiviteiten. Sinds onze oprichting in 2009 is ons netwerk flink uitgebreid en hebben we enkele belangrijke partners aan onze projecten kunnen verbinden.

TIM KIEVITS DIRECTEUR VAN PAMGENE

“Op het snijvlak van voeding en gezondheid wordt landelijk en internationaal al veel onderzoek gedaan en de vraag is welke competitieve elementen ‘s-Hertogenbosch heeft, die ons echt onderscheidend maken. Om tot innovatie te komen is het soms nodig het bekende los te laten en je open te stellen voor datgene wat je nog niet weet. Daarnaast is het belangrijk medestanders te vinden, mensen die met je ideeën aan de slag willen gaan. De activiteiten van PamGene richten zich in de eerste plaats op genezing en minder op preventie, maar er is altijd een overlap. Op het gebied van neutraceuticals bijvoorbeeld vindt veel onderzoek op moleculair biologisch niveau plaats. PamGene heeft een nieuwe onderzoeksmethode ontwikkeld, maar nog niet kunnen inzetten in dit veld (onze focus is immers oncologie). Ondernemers met ideeën zijn van harte welkom om met ons te komen praten.”

fotograaf Henk van Esch

INVESTEERDERS & NETWERKCONTACTEN

Jeroen Bosch Ziekenhuis - Hogeschool HAS Den Bosch- ZLTO - Avans Hogeschool - Gemeente 's-Hertogenbosch - 5-Sterrenregio - Stichting Food & Feed Noord Oost Brabant - Food Nutrition Delta - BOM - BIM - Brabant Life Sciences Seed Fonds - Westertoren Innovation Centre - Koning Willem I College - Anton Jurgens Institute - Helixer - Intervet Schering-Plough Animal Health - Vitromics - Lead Pharma - Fruitmasters - Franses Gerrits - PamGene - Philips Research Life Style Programme - Watter - TNO Quality of life - Agro & Co - Nutreco - Cehave/CCL - Vion Food Group - Cinmar Farma - CZ Zorgverzekeringen - Wageningen Universiteit - Maastricht Medical Field Lab - UMC Sint Radboud - Health Valley - Food Valley

ROGER PEETERS

MANAGING DIRECTOR PRODUCT BIJ FRUITMASTERS, BETROKKEN BIJ EVAA

“Iedereen weet dat fruit gezond is, maar waarom en waarvoor dat is vaak niet bekend. Fruit bevat naast vezels, vitaminen en mineralen tal van andere stoffen die gezondheidsbevorderend werken.

Appels bevatten antioxidanten die van belang zijn bij voorkoming of remming van bijvoorbeeld prostaat -of darmkanker.

Aardbeien bevatten naast foliumzuur, wat goed is voor de ontwikkeling van het zenuwstelsel van de foetus, ook looizuur waarvan de Romeinen al wisten dat het ontstekingsremmend werkt tegen kleine ontstekingen in bijvoorbeeld de mond en keelholtes. Stoffen in frambozen stimuleren de doorbloeding en bramen bevatten stoffen die het onderhuidse bindweefsel verstevigen. Voor ons is het toepasbaar maken van die kennis belangrijk. Op die manier kunnen wij de consument nog meer bewust maken van het belang van een gevarieerde dagelijkse dosis fruit.”

PROJECTEN

- Obesity Lifestyle Intervention Centre (OLIC)
- Expertisecentrum voor Voeding, Afweer en Allergie (EVAA)
- Conceptontwikkeling Oncologie en Voeding
- Zoönose Innovatie Cluster (ZIC)
- Eureka Innovatielab

Obesity Lifestyle Intervention Centre (OLIC)

Project van het Jeroen Bosch Ziekenhuis in samenwerking met Avans Hogeschool, Hogeschool HAS Den Bosch, de Gemeente 's-Hertogenbosch en anderen.

Aanleiding voor het project: in de laatste zeven jaar is het aantal gevallen van overgewicht in Nederland verdubbeld, van obesitas zelfs verdriedubbeld. In het Obesity Lifestyle Intervention Centre wordt een structurele en multidisciplinaire aanpak voor obese kinderen ontwikkeld.

Kinderobesitas wordt gezien als een extra groot probleem omdat een te snelle gewichtstoename tijdens de eerste levensjaren gepaard gaat met het optreden van obesitas op latere leeftijd. Wanneer een kind eenmaal belast is met een slecht voedings- en bewegingspatroon, is het lastig om daar op latere leeftijd vanaf te komen. Bij het OLIC wordt een onderzoeksgroep van jongeren gedurende vijf jaar gevolgd door een expertteam, betrokken bij de gezondheid en leefstijl van kinderen. De leden van het expertteam komen vanuit diverse instellingen: ziekenhuis, GGD, GGZ, thuiszorg, huisartsen, onderwijsinstellingen.

De patiëntenpopulatie neemt deel aan een trials op het terrein van beweging, voeding en voorlichting. Ze worden gevolgd in het dagelijks leven, zodat de behoeften aan diensten en producten vanuit de praktijk naar voren komt. Binnen het OLIC wordt een database gecreëerd met informatie over de leefstijl en gezondheid van jongeren. Het bedrijfsleven krijgt de gelegenheid om via deze database informatie te verzamelen die van belang is bij productontwikkeling in de sectoren voeding, sport, onderwijs, gezondheid.

Bij de ontwikkeling van producten en diensten kijken we breder dan alleen naar voedingsgerelateerde producten en diensten. Ook oplossingen die van invloed zijn op bewegingspatronen van kinderen (bijvoorbeeld door gaming) worden meegenomen om de problematiek van obesitas bij kinderen te bestrijden.

“LEKKER IN JE VEL”

In juni 2009 startte het Brabants Dagblad in samenwerking met Edgar van Mil de website “Lekker in je vel” over obesitas bij kinderen.

Dit om de ervaringen uit het AIC te delen.

Edgar van Mil, hield op de site een weblog bij over de vorderingen binnen het project.

Gezinscoach Jeanne Smit beschreef haar ervaringen. Daarnaast gaven diëtisten, een psycholoog en een fysiotherapeut vrijwel dagelijks tips voor een gezonde manier van leven.

Op een toegankelijke manier werden onderwerpen die te maken hadden met overgewicht, eten en beweging ter sprake gebracht. Ouders en kinderen hadden de mogelijkheid om hierop te reageren.

DR. EDGAR VAN MIL, KINDERARTS - ENDOCRINOLOOG JEROEN BOSCH ZIEKENHUIS:

“De zorg, het onderwijs en het bedrijfsleven zijn verschillende werelden, maar juist daarom hebben ze elkaar zoveel te bieden. De kansen voor Fhealinc zijn talrijk. Nu de grote farmaceutische doorbraken uitblijven, staan leefstijl en voeding in het bijzonder, hoog op de medische agenda. Cross-overs tussen onderwijs, bedrijfsleven en zorg kunnen, indien wetenschappelijk goed onderbouwd, tot inzicht en innovatie leiden. Rondom het thema overgewicht mogen we hier een pioniersrol in vervullen en zelfs in de opstart-fase heeft het ons al veel gebracht.”

Expertisecentrum voor Voeding, Afweer en Allergie (EVAA)

Project van Avans Hogeschool en het Jeroen Bosch Ziekenhuis in samenwerking met Hogeschool HAS Den Bosch en de ZLTO.

Aanleiding voor het project: de relatie tussen onze voeding en ons afweersysteem staat de laatste jaren bijzonder in de belangstelling. In de Westerse samenleving neemt het aantal en de ernst van voedselallergieën snel toe (een verdubbeling in de laatste 25 jaar).

Via het project EVAA leggen de Fhealincpartners gezamenlijk het fundament voor productontwikkeling en wetenschappelijk ondersteunde topklinische patiëntenzorg op het grensvlak van voeding, afweer en allergie.

Bedrijven zijn onvoldoende op de hoogte van de mogelijkheden die deze groeimarkt brengt en beschikken niet altijd over de kennis en informatie om hiermee aan de slag te gaan. Terwijl er juist veel liggen kansen voor de ontwikkeling van nieuwe producten, die voor deze patiëntengroepen interessant zouden kunnen zijn. Denk aan materialen voor voedseltests of testmaterialen voor diagnostiek van afweerstoornissen, aangepast en doorontwikkeld voor grootschalig niet-universitair gebruik. Ook kunnen foodproducenten zich richten op de ontwikkeling van voedingsmiddelen, waarop minder allergisch wordt gereageerd.

Analysetechnieken voor laboratoriumonderzoek en testmaterialen voor DBPCP's (dubbelblinde placebo gecontroleerde voedselprovocatie testen) zijn onvoldoende geschikt voor grootschalig gebruik, waardoor het gebruik van deze testen meestal beperkt blijft tot de universitaire onderzoekscentra.

Het EVAA richt zich op de volgende invalshoeken:

- **Marktverkenning:** De identificatie van commerciële kansen in samenwerking met het bedrijfsleven uit de voedselproductiekolom. Deze kansen worden uitgewerkt en doorontwikkeld op het grensvlak van voeding, afweer en allergie.
- **Inrichten van een unieke testomgeving:** Multidisciplinaire topklinische thematische zorgpaden in combinatie met een op toepassingen gericht databeheersysteem en een doorontwikkelde Voedsel Provocatie Unit.
- **Kennisontwikkeling** door het verrichten van toegepast onderzoek vanuit de patiëntenpopulaties van de zorgpaden (in samenwerking met externe partijen).
- **Businessplanvorming** voor het regionaal EVAA, een cluster van kennis en bedrijvigheid op het gebied van voeding, afweer & allergie.

**ESTHER DE VRIES, KINDERARTS -
IMMUNOLOOG JEROEN BOSCH
ZIEKENHUIS, BETROKKEN BIJ EVAA:**

“Met het vormen van consortia door toegepast wetenschappelijk onderzoek, kunnen we de zorg voor patiëntengroepen nóg beter maken. Ook willen we bedrijven interesseren voor het ontwikkelen van voedingsmiddelen en restproducten die deze patiëntengroepen in het dagelijks leven kunnen helpen. Interessant voor patiënten, bedrijven, dokters en wetenschappers die er bij betrokken zijn.”

Conceptontwikkeling Oncologie en Voeding

Project van het Jeroen Bosch Ziekenhuis in samenwerking met FrieslandCampina, Maastricht Medical Field Lab. e.a.

Aanleiding voor het project: Als patiënten de diagnose kanker krijgen, vermindert in 40-50% van de gevallen hun eetlust en hun behoefte aan beweging. Direct gevolg hiervan is dat hun fysieke gesteldheid terugloopt nog voordat ziekenhuizen met de feitelijke behandeling zijn begonnen.

Goed eten gaat niet vanzelf voor kankerpatiënten: het eten ruikt en smaakt vaak anders dan voorheen. Ziekenhuizen geven patiënten begeleiding in hun eetgedrag, onder ander via diëtisten. Binnen dit project gaan we nog een stap verder: via onderzoek, testen en productontwikkeling wordt gekeken naar verbetermogelijkheden van de quality of life van mensen, die voor kanker in behandeling zijn. Door middel van etnografisch onderzoek is een aantal patiënten vanuit hun thuissituatie gevolgd en geïnterviewd. Dit is aangevuld met gegevens uit patiëntendossiers. Van de onderzochte populatie blijkt 85% last te hebben van ongewenst gewichtverlies. Oorzaken hiervoor zijn smaak- en reukverandering (wat leidt tot) verminderde eetlust, misselijkheid en pijn bij voedselinname.

De product-/serviceontwikkeling van dit project richt zich op drie pijlers:

- De ontwikkeling van nieuwe voedingsproducten die een bijdrage leveren aan het verbeteren van het immuunsysteem van de patiënt.
- De ontwikkeling van nieuwe voorlichtings-, ICT- en maaltijdservices die een bijdrage leveren aan het eetpatroon van kankerpatiënten in de thuissituatie.
- De ontwikkeling van diagnose- en begeleiding-instrumenten om de behandeling en begeleiding zo effectief mogelijk in te zetten.

Via het project wordt een aanpak ontwikkeld, die bij uitstek interessant is voor het bedrijfsleven uit de food-, medische- en ICT-sector in de regio. Bovendien kan de aanpak leiden tot kostenbesparing door minder medicijngebruik en een verkorting van de opname/behandelduur.

GER POST, MINASE:

“Fhealinc en haar partners leveren een actieve bijdrage aan de ontwikkeling van een “open innovatie lab” voor het ontwikkelen en testen van nieuwe producten en services voor gepersonaliseerde voeding voor oncologiepatiënten.

Dit lab omvat een aantal onderdelen die in onderlinge samenhang moeten leiden tot een betere aansluiting van kennis en business, het herkennen en identificeren van nieuwe business opportuniteiten en samenwerking tussen kennisinstellingen, grote food bedrijven en gespecialiseerd mkb.”

Zoönose Innovatie Cluster (ZIC)

Project van Hogeschool HAS Den Bosch, HAS KennisTransfer en ZLTO in samenwerking met Intervet Schering-Plough Animal Health, Nutreco, Fransen-Gerrits en Hendriks UTD.

Aanleiding voor het project: De problematiek rondom dierziekten neemt sterk toe, denk aan Q-koorts, MRSA, ESBL's enzovoort. De regio Noordoost Brabant neemt in deze ontwikkeling een zeer bijzondere positie in, gezien de grote omvang van intensieve veehouderij en de recente opkomst van Q-koorts. Juist in Noordoost Brabant is hierdoor een toenemende (structurele) aandacht voor risico's voor de volksgezondheid.

Uit een eerdere samenwerking tussen de Fhealinc partners en Nutreco Masterlab (onderzoek naar MRSA) bleek dat het onderling beschikbaar stellen van expertise leidde tot een krachtige ketenaanpak en daardoor specifieke meerwaarde had voor zowel de dierhouderij, de gezondheidszorg als het onderwijs.

Noordoost Brabant heeft de potentie zich te onderscheiden door de vertaalslag te maken van wetenschappelijke kennis (ontwikkeld wordt door instituten als RIVM en WUR) naar economische behoeften. De bouwstenen zijn aanwezig in de regio's, een sterke voedselverwerkende sector, MKB-gerichte kennisinstellingen als Hogeschool HAS Den Bosch, de ZLTO en een innovatieve zorgsector met o.a. het Jeroen Bosch Ziekenhuis.

Er lopen diverse landelijke en regionale initiatieven, die zich richten op de problematiek rondom zoönosen. Door (semi)overheden en (zorg)instellingen

is vastgesteld, dat er te weinig samenhang - en samenwerking - is tussen deze initiatieven en dat op langere termijn behoefte is aan een 'kenniscentrum dierziekten' in Brabant.

Geconstateerd wordt verder dat de informatievoorziening richting ziekenhuizen, veehouders én de burgers verbetering behoeft. Het clusteren van kennis en informatie en het verspreiden van relevante gegevens naar de diverse betrokken partijen zorgt voor inzicht en voorkomt van dubbel werk. Bovendien kan de samenwerking op die manier geïntensiveerd worden.

Deze doelstellingen kunnen enkel bereikt worden wanneer ook vanuit de markt bedrijven aansluiten en een bijdrage leveren aan het voorkomen van – en het ingrijpen bij de risico's van dierziekten op de fysieke gesteldheid in het algemeen en die van het immuunsysteem in het bijzonder.

**TIM VAN SCHAIK,
HAS KENNISTRANSFER, PROJECTLEIDER
ZOÖNOSEN INNOVATIE CLUSTER (ZIC):**

“In Brabant hebben we te maken met veel intensieve veehouderij en de provincie is met 2,4 miljoen inwoners tamelijk dichtbevolkt. Dat levert een verhoogd risico aan besmettingen op, zowel bij dieren als bij mensen. Waar wij ons binnen het ZIC vooral op concentreren zijn de zoönosen, de dierziekten die besmettelijk zijn voor mensen.”

Eureka Innovatielab

Een project van het Jeroen Bosch Ziekenhuis in samenwerking met andere Fhealinc partners.

Aanleiding voor het project: In 2007/2008 werd op het Jeroen Bosch Ziekenhuis het project 'Eureka!' doorlopen. Dit project had tot doel om de infrastructuur in het Jeroen Bosch Ziekenhuis te ontwikkelen en te versterken. Daarnaast diende het een structuur/werkwijze op te leveren, die noodzakelijk is om kansrijke ideeën te vertalen naar productontwikkeling.

Het Eureka InnovatieLab is een voortvloeisel uit het "Eureka" project. Het heeft tot doel de reeds ontwikkelde infrastructuur verder te ontwikkelen binnen het Fhealincpartner netwerk. Zo

- Wordt ruimte gecreëerd voor de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten.
- Worden (toekomstige) professionals in het netwerk gestimuleert na- en mee te denken in het kader van innovatie
- Ontstaat een leeromgeving voor studenten van de onderwijspartners binnen het netwerk.
- Wordt een actieve kennisuitwisseling tot stand gebracht tussen de in het partnernetwerk betrokken (toekomstige) professionals
- Komen er nieuwe ideeën boven water op basis van gebeurtenissen uit de dagelijkse praktijk
- Worden er nieuwe producten en diensten ontwikkeld, die bijdragen aan efficiëntie, effectiviteit en kwaliteit van zorg en leven.

Dit project dient het volgende op te leveren:

- Het creëren van een uitgebreide laboratoriumomgeving als proeftuin voor vernieuwing
- Het doorontwikkelen van de unieke methode als beproefd concept voor het spotten van kansrijke ideeën;
- De vertaling van concrete ideeën naar een kansrijk product, ontwikkeld in samenwerking met de netwerkpartners
- Het aangaan van samenwerkingsverbanden met innovatiepartners buiten de regio.

**MARJOLEIN SCHOUTEN, LEERHUIS
JEROEN BOSCH ZIEKENHUIS:**

"De gedachte achter Eureka is dat innovatie niet zomaar komt aanwaaien, maar dat je actief op zoek moet gaan naar kansen en verbetermogelijkheden. We bedachten in samenwerking met InnoFlow een uniek concept, gebaseerd op de kracht van moderne multimedia. Het filmen van de dagelijkse praktijk in de zorg of de thuissituatie is een uitstekend middel om deskundigen en bedrijven te triggeren. Een film die op de afdeling dialyse is gemaakt, heeft zo onder meer een idee opgeleverd voor de ontwikkeling van een dialysetoel met aansluitingen voor multimedia, individuele temperatuursregeling en massagemogelijkheden."

01

02

03

04

05

01

Avans
Hogeschool

02

Hogeschool
HAS Den Bosch

03

ZLTO

04

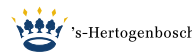
Gemeente
's-Hertogenbosch

05

Jeroen Bosch
Ziekenhuis

VIJF PARTNERS, TWEE WERELDEN, ÉÉN LOCATIE.

AVANS HOGESCHOOL

Avans Hogeschool is een sterk groeiende hogeschool met de vestigingsplaatsen Breda, Tilburg en 's-Hertogenbosch en telt ruim 20.000 studenten en 1900 medewerkers. De locatie in 's-Hertogenbosch heeft meer dan 7.000 studenten en is de laatste jaren meerdere malen bekroond met de titel 'beste brede hogeschool van Nederland'.

De Academie voor de Technologie van Gezondheid en Milieu (ATGM) is één van de 20 academies van de hogeschool met de HBO-opleidingen Biologie en Medisch Laboratoriumonderzoek, Chemie, Chemische Technologie en Milieukunde. Daarnaast kent Avans Hogeschool lectoraten waaronder binnen ATGM het lectoraat Analysetechnieken in de Life Sciences dat al vele jaren tal van onderzoeksopdrachten verricht voor onder andere food en health bedrijven in de regio.

GEMEENTE 'S-HERTOGENBOSCH

De gemeente 's-Hertogenbosch wil de economie krachtig en gericht stimuleren en kiest daarbij voor selectieve groei van binnenuit: de kansrijke economische clusters die er al zijn, krijgen alle ruimte om sterker te worden. Daarbij richt de gemeente zich op 'kwaliteit van leven' als markt: hoogwaardige zorg, voeding, leisure, cultuur. De gemeente ondersteunt en ontwikkelt tal van projecten om deze ambitie concreet te maken.

Ook is de gemeente aanjager van de ruimtelijke ontwikkelingen in het Bossche stadsdeel

Willemspoort, onder andere de ontwikkeling van het businesspark.

HOGESCHOOL HAS DEN BOSCH

Hogeschool HAS Den Bosch is met ruim 1.800 studenten de grootste hogeschool van het land op gebied van agri- en foodbusiness met jaarlijks 350 afstudeerders, onder meer in 200 onderzoeksopdrachten van bedrijven. Hogeschool HAS Den Bosch heeft een marktgerichte en ondernemende oriëntatie. HAS KennisTransfer verzorgt als kennisbedrijf verbonden aan HAS Den Bosch, opleidings-, onderzoeks- en adviesprojecten voor het bedrijfsleven.

Zij richt zich op het marktsegment waar de expertise van HAS Den Bosch kan worden uitgezet. Samen met Wageningen UR en de bedrijven Unilever, VION Food Group, Cargill en Biox Biosciences heeft HAS Den Bosch het Anton Jurgens Institute opgericht, waar business development projecten worden ontwikkeld op het snijvlak van food en health, voor opdrachtgevers uit het MKB en multinationals.

HET JEROEN BOSCH ZIEKENHUIS

Het Jeroen Bosch Ziekenhuis is één van de grootste opleidingsziekenhuizen van Nederland met 3.900 arbeidsplaatsen, waarvan 260 medische specialisten. Nagenoeg alle medische specialismen zijn vertegenwoordigd met als speerpunten oncologie, cardiovasculaire geneeskunde en transmurale zorg.

Het Jeroen Bosch Ziekenhuis beschikt over hoogwaardige laboratoria, waar meer dan 200 professionals werkzaam zijn. Het ziekenhuis hecht groot belang aan het verrichten van toegepast wetenschappelijk onderzoek en productinnovaties. Een voorbeeld van een succesvol toegepaste productinnovatie in het Jeroen Bosch Ziekenhuis is de APAD, een hulpmiddel voor anesthesisten bij het zetten van een ruggenprik. In 2007 ontving de APAD de Herman Wijffels Innovatieprijs en inmiddels wordt het product commercieel vermarkt.

ZUIDELIJKE LAND- EN TUINBOUWORGANISATIE (ZLTO)

De ZLTO is een organisatie van zo'n 10.500 ondernemers in de groene ruimte. Vanuit haar hoofdkantoor (opening november 2010) initieert en begeleidt de ZLTO stimulerings- en innovatieactiviteiten voor de groene sector en ondersteunt ze haar leden bij het realiseren van een duurzame positie in markt en maatschappij.

Zij geeft hier vorm en inhoud via een unieke combinatie van belangenbehartiging, zakelijke dienstverlening en participaties. De ZLTO investeert in innovaties in de groene ruimte via participaties in ondernemingen (bijvoorbeeld Agro & Co Brabant, Streekselecties BV en Amalthea van Dijk) en uitvoeringsgerichte projecten zoals de realisatie van nieuwe kennisnetwerken op het terrein van streekproducten en duurzame productie van voeding.

CONTACT

Om innovatie te faciliteren heeft Fhealinc uiteraard behoefte aan bedrijven in de sector die het initiatief kunnen en willen ondersteunen. Door participatie in één of meerdere projecten kunt u samen met experts werken aan de ontwikkeling van uw eigen product of dienst. Daarnaast levert het wijldvertakte netwerk van Fhealinc gemakkelijk toegang tot de voor uw organisatie interessante strategische partners.

Heeft u een vraag over Fhealinc of één van de Fhealinc projecten? Bent u geïnteresseerd in de samenwerkingsmogelijkheden met Fhealinc? Dan kunt u contact opnemen met :

RUUD HOOSEMANS

Programmamanager Fhealinc
r.hoosemans@fhealinc.nl

MARIEKE ELLENBROEK

Communicatieadviseur Fhealinc
m.ellenbroek@fhealinc.nl

WAAR KUNT U ONS VINDEN

Westertoren Innovation Centre
Onderwijsboulevard 219
5223 DE 's-Hertogenbosch
www.fhealinc.nl
Postbus 90108
5200 MA 's-Hertogenbosch
info@fhealinc.nl